

Strømnettutvalget leverer sin utredning om utvikling av strømmettet

Det er viktig at de investeringene som gjøres i strømmettet er samfunnsøkonomisk lønnsomme, både for å unngå unødige store, irreversible naturinngrep og for å begrense kostnadene for brukerne av nettet. For å redusere ledetiden, utnytte eksisterende nett bedre og oppnå en samfunnsmessig rasjonell utvikling av strømmettet, er blant annet tidlige og bedre utredninger og involvering av berørte aktører, økt digital samhandlingsevne og bedre prissignaler viktige tiltak.

Det mener Strømnettutvalget, som 11. juni 2021 ble oppnevnt for å se på tiltak for å redusere tiden det tar å utvikle og konsesjonsbehandle nye nettanlegg, ivareta en samfunnsøkonomisk utvikling av nettet med stor usikkerhet om forbruksutviklingen og mulige forbedringer i systemet med tilknytningsplikt.

Utvalget overleverte tirsdag 14. juni sin utredning (NOU) «Nett i tide – om utvikling av strømmettet» til olje- og energiminister Terje Aasland.

- Kraftforsyningsikkerhet, elektrifisering, næringsutvikling og utbygging av ny kraftproduksjon er avhengig av et godt utbygget strømmett og god fremdrift i nettutviklingen. Gjeldende rammeverk har tjent oss godt og lagt grunnlaget for et velfungerende energisystem basert på fornybar kraft. I lys av dagens situasjon og framtidens økte grad av elektrifisering, ser utvalget likevel et stort forbedringspotensial, sier utvalgsleder Nils Kristian Nakstad.

Utvalget har lagt til grunn at de viktigste problemstillingene er at det tar lang tid å utvikle og konsesjonsbehandle nye store nettanlegg, at den framskrevne forbruksutviklingen framstår som både stor og svært usikker, og at tilknytningsprosessen er uforutsigbar og for lite standardisert. Dette er komplekse problemstillinger som griper inn i hverandre. På samme måte virker utvalgets forslag til tiltak sammen.

Utvalget vil trekke fram tre viktige virkninger av tiltakene som anbefales, som sammen bidrar til et betydelig løft for nettutviklingen i Norge:

- Betydelig redusert ledetid, særlig for større nettanlegg
- Bedre utnyttelse av dagens nett og en mer samfunnsmessig rasjonell nettutvikling
- En mer standardisert og transparent tilknytningsprosess

For det første vil utvalgets anbefalinger kunne bidra til betydelig redusert ledetid, særlig for større nettanlegg. Dette skjer blant annet gjennom forslag om frister og framdriftsplaner, tidligere og bedre utredninger og mer bruk av parallelle prosesser. Et viktig budskap er at det er både mulig og nødvendig å forbedre prosessene og redusere den samlede ledetiden for store nettanlegg, uten at det går på bekostning av hensynet til kvalitet eller involvering av berørte aktører. Tvert imot er et sentralt forslag at bedre og tidligere involvering av berørte aktører kan bidra til å redusere den samlede ledetiden.

- Vi forventer at tiltakene vi anbefaler vil kunne bidra til en betydelig reduksjon i tiden det tar å utvikle, konsesjonsbehandle og realisere nettanlegg. Vi anslår en reduksjon på opp mot 6 år for store kraftledninger. Tidsgevinsten vil være størst for de største anleggene med krav om konseptvalgutredninger, som i dag kan ta inntil 14 år, sier utvalgsleder Nils Kristian Nakstad.

For det andre vil utvalgets anbefalinger kunne bidra til bedre utnyttelse av dagens nett og en mer samfunnsmessig rasjonell nettutvikling. Utvalget foreslår en rekke tiltak for å forbedre prosessen knyttet til utvikling av nytt nett. Flere av disse tiltakene, som for eksempel bedre prissignaler og økt digital samhandlingsevne, vil også kunne bidra til økt utnyttelse av eksisterende nett.

For det tredje vil en mer standardisert og transparent tilknytningsprosess, med mer informasjonsdeling enn i dag, redusere behov for prioritering av køen av tilknytningshenvendelser. Dette, sammen med utvalgets anbefalinger om bedre prissignaler, og tidligere og bedre utredningsprosesser, vil kunne bidra til å redusere usikkerheten både for nettkundene som ønsker tilknytning og nettselskapene som utreder, konsesjonssøker og bygger nettanlegg. Det vil bidra til å avdekke den faktiske etterspørselen etter nett i større grad enn i dag.

De fleste tiltakene bygger på dagens rammeverk, men det er også noen forslag til endringer. I stor grad forutsetter tiltakene endring i praktisering av eksisterende rammeverk, og krever betydelig innsats, prioritering og ressurser fra alle involverte aktører for å få til reduksjoner i ledetid og bedre prosesser. Dette innebærer også at nettselskap, myndigheter og nettkunder må arbeide kontinuerlig med å videreutvikle og å endre dagens prosesser.